

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

ผลผลิต : การพัฒนาสุขภาพสัตว์

กิจกรรมหลัก : ฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม บำบัด และชันสูตรโรคสัตว์

กิจกรรมรอง : ฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม บำบัด และชันสูตรโรคสัตว์

แผนปฏิบัติงานระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

1. หลักการและเหตุผล:

การปศุสัตว์เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยมูลค่ามหาศาล โดยมีภาคการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมที่สามารถพัฒนาระบบการเลี้ยงให้เป็นรูปแบบที่มีมาตรฐานการผลิต น่าเชื่อถือ ได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ (GAP) ซึ่งประเทศคู่ค้ามีความมั่นใจในผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ ทำให้สินค้าปศุสัตว์สามารถส่งออกและสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามนโยบายของรัฐบาลที่ให้การยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนทุกภาคด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความปลอดภัยทางด้านอาหารของผู้บริโภค ภายในประเทศ รวมถึงความมั่นคงทางด้านอาชีพของเกษตรกรด้านปศุสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรขนาดกลางและรายย่อยที่ยังประสบปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาโรคระบาด และปัญหาการตลาด ทำให้มีรายได้ต่ำ

ดังนั้น เพื่อยกระดับการเลี้ยงปศุสัตว์ของเกษตรกรขนาดกลางและรายย่อย กรมปศุสัตว์ได้มีนโยบายให้มีการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม Good Farming Management (GFM) เพื่อยกระดับและผลักดันให้ฟาร์มปศุสัตว์รายย่อยให้เป็นฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการลดปัญหาจากโรคระบาด และส่งเสริมให้สินค้าปศุสัตว์มีความปลอดภัย โดยหลักการของระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม Good Farming Management (GFM) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ระบบการป้องกันโรค ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ และเพิ่มผลผลิต ร่วมกับการจัดการอาหาร พันธุ์สัตว์ และการรวมกลุ่มเพื่อผลักดันการตลาดให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

2. วัตถุประสงค์:

- (1) ยกระดับ ฟาร์มปศุสัตว์ ให้มีระบบป้องกันโรค และการเลี้ยงปศุสัตว์ที่เหมาะสม
- (2) เพื่อลดความสูญเสียของเกษตรกรจากปัญหาโรคระบาด ผลผลิตดี มีคุณภาพ
- (3) เตรียมความพร้อมในการพัฒนาเป็นมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับปศุสัตว์ (GAP)

3. ผลผลิต (Output) ระดับกิจกรรม/โครงการ

- (1) การป้องกันโรค
  - (1.1) ฟาร์มมีระบบการป้องกันโรคที่ดี (Biosecurity)
    - ลดปัญหาโรคระบาด
    - ลดปัญหาเชื้อดื้อยา

(1.2) ฟาร์มมีการจัดการสุขภาพสัตว์ที่ดี

- มีการเฝ้าระวังโรค
- มีการสร้างภูมิคุ้มกันโรค
- มีการถ่ายพยาธิ
- ฯลฯ

(2) ผลผลิต

(2.1) สัตว์มีสวัสดิภาพสัตว์ที่ดี

(2.2) อาหารสัตว์มีคุณภาพ

(2.3) มีสุขอนามัยการจัดการผลผลิต

(2.4) ปริมาณและคุณภาพผลผลิตเพิ่มขึ้น

(3) การตรวจสอบย้อนกลับ

(3.1) ข้อมูลทะเบียนฟาร์ม

(3.2) ข้อมูลสัตว์และสุขภาพสัตว์

(3.3) ข้อมูลบุคคลและยานพาหนะเข้า-ออกสถานที่

4. ผลลัพธ์ (Outcome) ระดับกิจกรรม/โครงการ

(1) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีอาชีพที่มีความมั่นคง ยั่งยืน

(2) ประชาชนได้บริโภคอาหารที่มีความปลอดภัย

(3) การป้องกันโรค

(3.1) ลดปัญหาโรคระบาด

(3.1) ลดปัญหาเชื้อดื้อยา

(4) ผลผลิต

(4.1) ปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น

(5) การตรวจสอบย้อนกลับ

(5.1) ความเชื่อมั่นในความปลอดภัยทางอาหาร

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรม

จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรอง

6. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานโดยละเอียด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง:

6.1 สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

- ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กองแผนงาน และตัวแทนหัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ส่วนสุขภาพสัตว์และส่วนมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขตเพื่อกำหนดแนวทางการรับรอง ระเบียบกรมปศุสัตว์ และ checklist การตรวจรายชนิดสัตว์ โดยผ่านการพิจารณาและให้คำแนะนำจากปศุสัตว์เขต

- จัดทำคำสั่งคณะผู้ตรวจประเมินฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

- จัดทำคู่มือการตรวจประเมินฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

- อบรมผู้ตรวจประเมินฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

6.2 สำนักงานปศุสัตว์เขต

- สุ่มติดตาม ระบบการตรวจประเมินฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ทุกจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

6.3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

- คณะผู้ตรวจประเมิน

(1) หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

(1.1) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ หรือหัวหน้ากลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ หรือหัวหน้ากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการปศุสัตว์ หรือหัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการพัฒนาปศุสัตว์

(1.2) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ อบรมผู้ตรวจประเมินและที่ปรึกษาเกษตรกร

(2) ผู้ตรวจประเมิน

(2.1) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยให้เจ้าหน้าที่ของกลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ

(3) คณะผู้ตรวจประเมินทำหน้าที่ดำเนินการตรวจประเมินสถานที่เลี้ยงสัตว์ สอบสวนข้อเท็จจริง อบรมที่ปรึกษาของเกษตรกร

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิจารณาให้การรับรอง คงไว้ซึ่งการรับรอง ต่ออายุการรับรอง พักใช้การรับรอง เพิกถอนการรับรอง และยกเลิกการรับรอง

- จัดทำข้อมูลผู้ขอรับการรับรองที่ได้รับการรับรองใหม่ คงไว้ซึ่งการรับรอง ต่ออายุการรับรอง พักใช้การรับรอง เพิกถอนการรับรอง ยกเลิกการรับรอง หรือมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลใดๆ ส่งให้สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์

6.4 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

- ที่ปรึกษาเกษตรกร

(1) ประชาสัมพันธ์ อบรมและให้คำแนะนำระบบการป้องกันโรค การจัดการเลี้ยงสัตว์ และการปฏิบัติในกระบวนการรับรองฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมให้เกษตรกรในพื้นที่

(2) ขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ หรือหลักสูตรฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม หรือผู้ที่ได้รับคำแนะนำจากที่ปรึกษาของเกษตรกร

(3) ให้คำปรึกษาและประเมินสถานที่เลี้ยงสัตว์เบื้องต้นให้กับผู้ขอรับการรับรอง

- ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับการรับรอง ความถูกต้องของเอกสารแล้ว และดำเนินการส่งเอกสาร ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

6.5 สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

- ร่วมเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม -

6.6 กองแผนงาน

- ร่วมเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

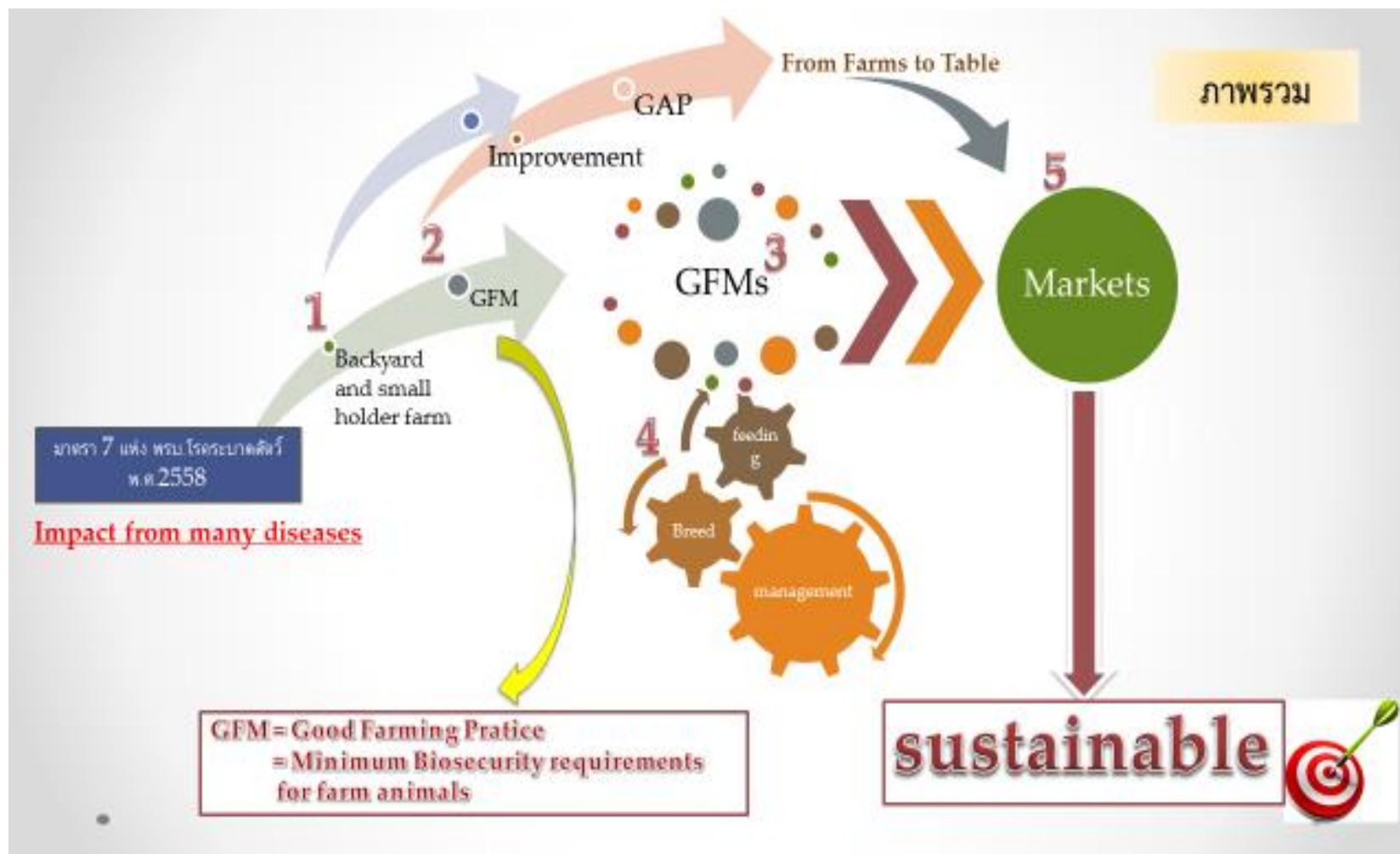
6.7 กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

- ร่วมเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

6.8 สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์

- ร่วมเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

7. แผนภูมิความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน

สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์

- สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
- กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์
- สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์

✓ ร่วมเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

- ✓ ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม
- ✓ จัดทำคำสั่งคณะผู้ตรวจประเมินฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม
- ✓ จัดทำคู่มือการตรวจประเมินฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม
- ✓ อบรมผู้ตรวจประเมินฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

สำนักงานปศุสัตว์เขต

✓ สุ่มติดตาม ระบบการตรวจประเมิน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

- ✓ คณะผู้ตรวจประเมิน
- ✓ อบรมที่ปรึกษาเกษตรกร
- ✓ พิจารณาให้การรับรอง
- ✓ จัดทำข้อมูลการรับรองส่งให้สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

- ✓ ที่ปรึกษาเกษตรกร
- ✓ ประชาสัมพันธ์ ขึ้นทะเบียนและให้คำปรึกษาเกษตรกร
- ✓ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับการรับรอง ความถูกต้องของเอกสารแล้ว และดำเนินการส่งเอกสารให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- ✓ ติดตาม ให้คำปรึกษา และประเมินสถานที่เลี้ยงสัตว์เบื้องต้น